

JOAN F. MIRA

“Si una part de l’electorat valencià promou uns polítics emanats mentalment del paleolític, ells en són responsables. Els ‘catalanistes’ del País Valencià ja sabem de quin mal hem de morir. I morir deu ser deixar d’escriure”

Paraules de J.F.

Dimarts dia 25 vam presentar a València un llibre sobre Joan Fuster, *El falcó de Sueca*, coincidint circumstancialment amb els deu anys de la seua mort. Ja l’havíem presentat fa alguns mesos a Barcelona, com vostès deuen saber, i en els dos casos m’ha tocat oficiar en el ritual. Amb molt de gust, tot s’ha de dir. I amb molt de disgust observe que aquests dies la commemoració pública de la mort de Fuster ha estat gairebé inexistent (o deu ser que jo no n’estic prou informat). Qui sap si perquè encara és massa prop –qui sap si perquè ja és massa remot– aquell dia de juny del 1992, dia de tan innobles actituds per part d’alguns prohoms polítics o expolítics, de tan barroers aprofitaments, de tanta cara falsament compungida. Com ha passat després, quan els mateixos que, quan manaven i podien, no van avançar un mil·límetre en les mínimes normalitats nacionals (o simplement lingüístiques: ni canviaren l’idioma de les plaques dels carrers: de València, per exemple), passats els anys pretenen presentar-se com l’encarnació vivent de la paraula fusteriana. O com uns altres que, contra la lletra i l’esperit de l’òliba suecana (òliba, no falcó: l’òliba és l’au d’Atenea, els ulls oberts nocturns, i la saviesa), s’entesten a sacrilitzar els seus escrits –no tots, és clar: només els que convenen– com si foren paraula intocable de Déu. Ara mateix, amb tristesa, la imatge que em ve més vivament a la memòria és la de Fuster en pijama, una vesprada, crec que era temps d’estiu, quan a pocs metres de casa seua havia de celebrar-se l’acte dels 25 anys de *Nosaltres els valencians*, amb el sermó principal a càrrec meu, i jo li deia “Vinga, Joan, que es fa tard, anem cap allà”; i ell que no es llevà el pijama i em va dir més o menys: “No em dóna la gana. A fer la mà. No hi vaig. Que es foten.” Paraula de Déu?

I fa deu anys exactament jo vaig improvisar ací mateix, en aquesta pàgina que tant m’estime (i alguns de vostès també), una petita antologia, un collage de fragments enganxats. En reproduiré doncs una part, en homenatge:

Convicció. Tota convicció –convicció seriosa– se us convertirà en perjudici per a les conviccions ulteriors. Penseu-hi. Cada convicció que adquiriu és un perjudici més que acumuleu. I ja sabeu què vol dir un perjudici: un vici d’origen. Si sou zelosos de la vostra llibertat intel·lectual, si aspireu a conservar la “disponibilitat permanent” que n’és el pressupòsit, heu d’esforçar-vos per ser homes d’escasses conviccions. El fanàtic és un convençut: un individu que està convençut de tot, que té moltes conviccions. No crec que el fanatisme sigui una perspectiva gaire amable. La prudència, virtut cardinal, aconsella evitar aquestes exasperacions mentals i morals. El mal d’Europa és que encara hi ha milions de jacobins per civilitzar. Els llibres no *supleixen* la vida, però la vida tampoc no *supleix* els llibres. Consell a mi mateix: que cada paraula teva sigui, almenys, una reticència. A tot arreu cabria la possibilitat de constituir un partit polític que tingués com a sol programa l’oposició a la bestiesa dels altres partits. De fet, els gossos practiquen l’adulació, més que no pas la fidelitat. Res no *uneix* tant com una bestiesa compartida. Ben sovint, ens cal complir deslleialment els nostres deures. M’odien, i això no té importància: però m’obliguen a odiar-los, i això sí que en té. Tal com estan les coses, ser català, avui dia, no passa de ser una simple hipòtesi. Les dretes i les esquerres, en aquesta soferta Pell de Brau, han heretat del règim anterior la rutina que “governar” és “manar”. Si una part de l’electorat valencià promou uns polítics emanats mentalment del paleolític, ells en són responsables. Els “catalanistes” del País Valencià ja sabem de quin mal hem de morir.

I morir deu ser deixar d’escriure.

(Morir del tot, afegirà ací el modest antòleg, deu ser deixar de ser llegit.)